

REKOMENDACJE DOBORU TESTÓW DO OZNACZANIA WRAŻLIWOŚCI BAKTERII NA ANTYBIOTYKI I CHEMIOTERAPEUTYKI

Waleria Hryniewicz^{1,2,3}, Agnieszka Sulikowska^{1,2}
Katarzyna Szczypa^{1,2}, Marek Gniadkowski², Anna Skoczyńska²

¹ Krajowy Ośrodek Referencyjny ds. Lekowrażliwości Drobnoustrojów

² Zespół Mikrobiologii Klinicznej i Profilaktyki Zakażeń, Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego
00-725 Warszawa, ul. Chełmska 30/34, tel.: + 22 851 46 70; fax/tel.: + 22 841 29 49, e-mail: sulik@cls.edu.pl

³ Centralny Ośrodek Badań Jakości w Diagnostyce Mikrobiologicznej
00-725 Warszawa, ul. Chełmska 30/34, tel + 22 841 58 34 fax/tel. + 22 841 29 49

1. Wprowadzenie. 2. Oznaczanie wrażliwości *Staphylococcus* spp. 3. Oznaczanie wrażliwości *Enterococcus* spp. 4. Oznaczanie wrażliwości *Streptococcus pneumoniae*. 5. Oznaczanie wrażliwości *Streptococcus* spp. innych niż *S. pneumoniae*. 6. Oznaczanie wrażliwości *Moraxella catarrhalis*. 7. Oznaczanie wrażliwości *Neisseria meningitidis*. 8. Oznaczanie wrażliwości *Haemophilus influenzae*. 9. Oznaczanie wrażliwości pałeczek z rodziny *Enterobacteriaceae*. 10. Oznaczanie wrażliwości pałeczek niefermentujących

Recommendations for susceptibility testing to antimicrobial agents of selected bacterial species.

Abstract: Antimicrobial susceptibility testing is one of the key steps in microbiological diagnostics. The emergence and rapid evolution of resistance mechanisms create a real challenge for microbiologists, physicians and epidemiologists. Therefore methodology of resistance detection has to be continuously updated as a response to the dynamics of resistance. The National Reference Centre for Antibiotics as one of its main activities considers regular publications of the national recommendations based on international recommendation and the experience of The Centre.

1. Introduction. 2. Susceptibility testing of *Staphylococcus* spp. 3. Susceptibility testing of *Enterococcus* spp. 4. Susceptibility testing of *Streptococcus pneumoniae*. 5. Susceptibility testing of *Streptococcus* spp. other than *S. pneumoniae*. 6. Susceptibility testing of *Moraxella catarrhalis*. 7. Susceptibility testing of *Neisseria meningitidis*. 8. Susceptibility testing of *Haemophilus influenzae*. 9. Susceptibility testing of *Enterobacteriaceae*. 10. Susceptibility testing of non-*Enterobacteriaceae*

Słowa kluczowe: oznaczanie lekowrażliwości, zalecenia
Key words: susceptibility testing, recommendations

1. Wprowadzenie

Antybiotykooporność stała się jednym z najważniejszych zagadnień nie tylko mikrobiologii i medycyny klinicznej, ale także ważnym problemem zdrowia publicznego. Wzrosła więc jeszcze bardziej rola i odpowiedzialność mikrobiologa za wydawany wynik antybiogramu. Oznaczanie, lekowrażliwości wymaga wdrożenia właściwej, wystandaryzowanej procedury. Coraz częściej istnieje potrzeba wykrycia specyficznych mechanizmów warunkujących oporność na leki przeciwdrobnoustrojowe. Stosowane metody są zróżnicowane dla poszczególnych mechanizmów i gatunków bakteryjnych. Zjawisko oporności drobnoustrojów na leki jest procesem dynamicznym i zmiennym w czasie i wymaga ciągłego doskonalenia metod diagnostycznych. Z tego powodu Krajowy Ośrodek Referencyjny ds. Lekowrażliwości Drobnoustrojów (KORLD) publikuje corocznie uaktualnione zalecenia, które mają pomóc laboratoriom medycznym w uzyskiwaniu wiarygodnych wyników, mogących stanowić podstawę racjonalnej terapii zakażeń.

W niniejszym dokumencie wytłuszczonym drukiem zaznaczono modyfikacje wprowadzone do rekomendacji w roku 2005.

2. Oznaczanie wrażliwości *Staphylococcus* spp.

Podłoże MHA, zawiesina bakteryjna o gęstości 0,5 McFarlanda inkubacja w atmosferze tlenowej 16–18 h w temp. 33–35°C, nie przekraczać 35°C. W przypadku cefoksyliny inkubacja 18–24 h, natomiast oksacyliny i wankomycyny inkubacja pełne 24 h.

2.1. Oznaczanie wrażliwości na antybiotyki β-laktamowe

W związku z wysokim odsetkiem szczepów gronkowców wytwarzających penicylinazy można pominąć rutynowe oznaczanie wrażliwości na penicylinę. W przypadku oznaczania wytwarzania penicylinaz należy stosować krążek z nitrocefina (test cefinazowy)